

اشاره:

صنعت نساجی در کشور یک بازار ۱۵ میلیارد دلاری را به خود اختصاص داده است که آنچه در این صنعت سبب ارزش افزوده بیشتر می شود، تولید در زنجیره پایین دست آن یا همان تولید پارچه است.

باتوجه به این موضوع که مواد اولیه صنعت نساجی وارداتی است، باید براساس اولویت به واردات مواد اولیه و پیشگیری از واردات محصول نهایی، اقدام به تعریف تعرفه های مناسب در این راستا کرد تا صنعت نساجی از هر گونه گزندی در امان بماند، این در حالی است که براساس گفته دبیر انجمن نساجی ایران، تعرفه هایی که برای سال ۱۴۰۴ در نظر گرفته شده است، محل اعتراض دارد.

درخواست فعالان صنعت نساجی این است که در تعرفه ها بازنگری شود، در قوانین جدید تعرفه ای، تعرفه اقلام و کالاهایی که به نوعی دولتی هستند به شکل دیگری تعیین شده اما این نکته در مورد بخش خصوصی صدق نمی کند.

روزهای آغازین سال جدید با فعالیتهای رسانه ای دبیرخانه انجمن صنایع نساجی ایران همراه بود و اخبار، مصاحبه ها و گزارش هایی از عملکرد هیئت مدیره انجمن صنایع نساجی ایران در سال های اخیر و نتایج پیگیری های انجام شده در رفع مسائل و مشکلات و موانع تولید کشور که با استقبال خوب اعضای انجمن همراه بود؛ به همین دلیل بی مناسبت ندیدیم که گزارش مختصری از مصاحبه های انجام شده با خبرگزاری های مختلف را به طور مکتوب در اختیار خوانندگان قرار دهیم.

با تعرفه کارشناسی از صنعت حمایت کنیم

۴ سال ۱۴۰۳؛ سالی سخت و مملو از حوادث متفاوت و تأثیرگذار

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران در گفتگو با پایگاه خبری آریا دوک، سال ۱۴۰۳ را سالی سخت و مملو از حوادث متفاوت و تأثیرگذار سیاسی و اقتصادی عنوان کرد و گفت: متأسفانه صنعتگران نساجی، سال خوبی را تجربه نکردند. مشکلات کلان اقتصادی، تداوم رکود و تورم و کوچک شدن سهم محصولات نساجی از سبد خانوار باعث کاهش خرید و طبعاً انتقال این رکود به زنجیره صنعت نساجی گردید.

به گفته وی، متأسفانه طی سال های اخیر در صنعت نساجی بازار خوبی را تجربه نکردیم و در این میان سال ۱۴۰۳ یکی از زمان هایی بود که رکود اقتصادی بیش از هر زمان دیگر خود را نشان داد به طوری که در بهار ۱۴۰۳ با سقوط هلی کوپتر رئیس جمهور ورود کشور به فضای انتخابات و انتخاب رئیس جمهور جدید، تغییر جناح سیاسی حاکم بر کشور و به تبع آن تغییر مدیریت های مختلف در سطح کشور و همچنین قطعی های مکرر برق واحدهای صنعتی بودیم. مهندس امامی رثوف ضمن اشاره به آمارهای افزایشی

گردآوری و تنظیم: مینا بیانی

واردات منسوجات، پارچه و پوشاک به کشور اذعان داشت: در ماه های انتهایی سال ۱۴۰۳، مسائل سیاسی منطقه ای بر اقتصاد و صنعت کشور بی تأثیر نبود. همچنین با حذف سامانه نیما و راه اندازی سامانه ارز مبادله ای روبرو شدیم؛ همچنین حرکت سیاست های دولت به سمت تک نرخ شدن ارز دور از ذهن نبود ولی متأسفانه در عمل شاهد تداوم فاصله چشمگیر نرخ ارز در بازار آزاد و مبادله ای هستیم.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران تصریح کرد: در سالی که پشت سر گذاشتیم جهش های ارز را تجربه کردیم و نوسانات نرخ ارز و ناپایداری آن در بازار بی شک منجر به افزایش قیمت ها و اثرات منفی در بازار خواهد شد. وی در ادامه این گفت و گو با یادآوری ممنوعیت واردات پوشاک از سال ۱۳۹۷ تاکنون افزود: به این ترتیب ثبت سفارش و تخصیص ارز برای واردات پوشاک امکان پذیر نیست؛ آمارهای پیش از سال ۱۳۹۷ نیز بیانگر عدم همخوانی میان آمار گمرک ایران از میزان واردات رسمی پوشاک به کشور و آمارهای آئینهای

(کشورهای صادرکننده پوشاک به مقصد ایران) می‌باشد. به عبارت دیگر آمارات صادرات پوشاک سایر کشورها به ایران به طور میانگین حدود یک میلیارد دلار در حالی که آمار گمرکات کشور ناچیز است! پس در همان مقطع شاهد قاچاق پوشاک به ایران بودیم مهندس امامی رثوف ابراز داشت: برخی اوقات پوشاک خارجی وارداتی، قیمت بالایی دارد، در زمره برندهای مطرح بین‌المللی شناخته می‌شود و مصرف‌کننده، این نوع پوشاک را به لحاظ اعتبار و کیفیت برند می‌خرد اما در اغلب موارد پوشاک وارداتی، کالای استوک خارجی است که اختلاف قیمت قابل ملاحظه‌ای با پوشاک برند دارد و بعضاً پوشاک استوک را خود تولیدکننده لباس خارجی با همان قیمت نازل، نمی‌تواند تولید کند. دبیر انجمن صنایع نساجی ایران گفت: در صنعت پوشاک ممکن است مصاحبه‌های مختلفی پیرامون مبارزه با قاچاق انجام شود، برای مثال عنوان شود پوشاک وارداتی، کالای فسادپذیر یا فاسد شده است یا در امکان غیربهداشتی نگهداری می‌شوند که در صورت ورود به کشور، سلامتی مصرف‌کنندگان مورد خطر قرار می‌گیرد. در واقع «ترویج نگرانی‌های بی‌مورد در جامعه»، بحث چندان کارشناسی شده‌ای به نظر نمی‌رسد. اگرچه کشورهای مختلف برای صادرات و واردات پوشاک استانداردهای مختلفی وضع و ملاحظات بسیاری لحاظ می‌کنند اما این که پوشاک مانند غذا یا لبنیات، فاسد شدنی اعلام گردد درست

نیست و باید به‌عنوان فعالین تشکلهای تخصصی نساجی و پوشاک، حتی‌المقدور تلاش کنیم روش‌هایی را پیشنهاد کنیم که نگرانی‌های جامعه را افزایش ندهد. کما این که تجربه منفی انحصار تولید خودرو در کشور باعث افزایش قیمت و نارضایتی مصرف‌کنندگان شده است. پس نباید به سمتی حرکت کنیم که عدم رضایت جامعه را از منسوجات و پوشاک ایرانی به همراه داشته باشد.

مهندس امامی رثوف در مورد کالای همراه مسافر بیان داشت: به هر حال حق طبیعی یک مسافر است که سوغاتی‌های مختلف از جمله پوشاک به همراه بیاورد و از خرید خود لذت ببرد پس نباید مسافرینی که از خارج کشور بازمی‌گردند، تحت فشارهای نظارتی قرار گیرند و به افزایش نگرانی‌های ذهنی جامعه دامن زد. در این راستا معتقدیم ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز به دلایل مختلف ممکن است تمرکز و اولویت بالایی در کنترل قاچاق پوشاک نداشته باشد.

وی با اعلام این مطلب که وقتی در مورد صنعت پوشاک، منسوجات و کالای خواب صحبت می‌شود، پشت آن زنجیره بسیار طولانی از واحدهای مختلف تولیدی اعم از ریسندگی، بافندگی، رنگرزی، چاپ و تکمیل و ... وجود دارند که نتیجه نهایی کیفیت و کمیت همگی آنها در محصولات نهایی اعم از پوشاک، کالای خواب و منسوجات خانگی متبلور می‌شود؛ یادآور شد: در زنجیره صنعت نساجی (که

اشتغالی حدود یک میلیون نفر ایجاد کرده است) آمارها نشان می‌دهد برای مثال در سال ۱۴۰۲، حدود دو میلیارد دلار واردات (الیاف، نخ، پارچه و ...) انجام شده که ۸۰ درصد این واردات از مناطق آزاد صورت گرفته است. مناطق آزاد با رویکرد استقرار پایگاه‌های توسعه صادرات کشور در نظر گرفته شده‌اند ولی امروز به دلیل ساز و کارهای متفاوت این مناطق، به‌عنوان پایگاه اصلی واردات و قاچاق تبدیل شناخته می‌شوند! کما این که در مورد بازارچه‌های مرزی، پبله‌روی و ته‌لنجی نیز این قاعده مصداق دارد.

به اعتقاد این فعال نساجی، سیستم کنترل و نظارت ما به روی تولید به مراتب پر رنگ‌تر و محکم‌تر از توزیع و تجارت استوار است؛ در حقیقت بین تولید، تجارت، صنف و صنعت، وحدت رویه خاصی وجود ندارد. مثلاً در آئین‌نامه اجرایی بازارچه‌های مرزی قید شده که امکان واردات محصولات مورد نیاز استان‌های همجوار بازارچه‌های مرزی امکان‌پذیر است در این فهرست نخ و پارچه هم وجود دارد اما طبق بررسی‌های صورت گرفته، در استان‌های مذکور اصلاً واحد ریسندگی، بافندگی یا تولیدی پوشاک وجود ندارد که به نخ و پارچه نیاز داشته باشند! علاوه بر این انتقال محصولات وارداتی از این بازارچه‌ها به سمت سایر استان‌ها منوط به طی کردن تشریفات گمرکی است ولی متأسفانه در عمل این قبیل آئین‌نامه‌ها اجرایی نمی‌شود. در مناطق آزاد هم به راحتی کالا وارد کشور شده و به سایر استان‌ها انتقال می‌یابد.

در این راستا سال ۱۴۰۳ از وزارت صمت درخواست کردیم با اتخاذ تدابیری، محدودیت‌های بیشتری بر واردات پارچه از مناطق آزاد اعمال نماید. وزارتخانه این موضوع را قبول داشت و صورتجلساتی با همکاری سایر تشکلهای نساجی و پوشاک تنظیم شد مبنی بر این که تولیدکنندگان پوشاک محدودیتی بابت واردات پارچه نداشته باشند و در مقابل عرضه پارچه توسط تجار و بازرگانان در مناطق آزاد محدود گردد تا به صرفه‌جویی ارزی و در نهایت نوسازی و بازسازی صنایع نساجی دست یابیم اما در حال حاضر همچنان شاهد افزایش واردات پارچه و کاهش واردات ماشین‌آلات نسبت به سال گذشته هستیم! که این روند در هفت ماه نخست

سال ۱۴۰۳، افزایش ۲۰ درصدی واردات پارچه را نشان می‌دهد. پس از پیگیری‌های مستمر تشکل‌های مختلف نساجی و پوشاک، روند واردات سخت‌تر شد ولی کماکان ۱۰-۱۵ درصد نسبت به پارسال شاهد افزایش واردات پارچه هستیم.

وی، راهکار کنترل واردات بی‌رویه پارچه به کشور را در اعمال محدودیت واردات توسط دولت، مبارزه با قاچاق و تلاش برای عدم کاهش سهم تولیدکنندگان داخلی از بازار پارچه دانست.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران خاطر نشان کرد: در سالی که پشت سر گذاشتیم به دلیل قطعی‌های مکرر برق و گاز، واحدهای تولیدی با مشکلاتی مواجه شدند اما غیرت به خرج دادند، با تمام سختی‌ها ساختند و اشتغال پرسنل خود را حفظ کردند در مقابل دولت ملزم به حمایت است و طبق ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار، دولت مکلف است خسارات و عدم‌النفع واحدهای تولیدی را پرداخت کند که در این خصوص اقدامی انجام نشد. همچنین مکلف بوده قطع برق واحدهای مسکونی را نسبت به واحدهای تولیدی در اولویت قرار دهد که این هم صورت نگرفت. با پیگیری‌های اتاق‌های بازرگانی و تشکل‌های تخصصی، بسته حمایتی ۴ بندی از سوی وزیر صمت منتشر شد که طبق آن دستگاه‌های دولتی پس از همفکری یا یکدیگر، باید سال آینده برق مورد نیاز کشور را تأمین نمایند و قطعی برق کاهش یابد. این قطعی‌های مکرر برق باعث استهلاک بردهای الکترونیکی و قطعات ماشین‌آلات صنعتی شده و واحدهای بزرگی که بیشترین میزان مصرف برق را دارند، اشتغال بیشتری ایجاد کرده‌اند، سرمایه‌گذاری بالایی انجام داده‌اند و امید بیشتری برای بازگشت سرمایه خود داشته در اولویت نخست قطعی برق قرار گرفتند! در حالی که اگر بخش خصوصی هم نگرشی مشابه دولت به موضوع داشت بلافاصله بعد از قطعی برق باید نیروهای شاغل خود را به بیمه بیکاری معرفی می‌کرد و به این ترتیب هزینه‌های بسیار هنگفتی به دولت بابت پرداخت بیمه‌های بیکاری تحمیل می‌شد.

به گفته وی، در بخش دیگری از بسته حمایتی دولت به امهال بدهی‌های واحدهای تولیدی اشاره شده در

حالی که این رقم در مقایسه با ارقام تعدیل نیرویی که صنعت می‌توانست بابت قطعی برق به دولت تحمیل کند، بسیار ناچیز است.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران به تصمیم صنعتگران نساجی برای خرید ژنراتور بابت جبران قطعی برق اشاره کرد و گفت: در گام بعد متوجه شدیم در تأمین گازوئیل هم محدودیت‌های بسیاری وجود دارد!

۴ سوءمدیریت‌ها و افزایش قاچاق منسوجات مهندس امامی رئوف در گفت‌وگو با اتاق بازرگانی تهران، سوءمدیریت‌ها را منجر به افزایش قاچاق منسوجات دانست و گفت: به این ترتیب بخش بزرگی از بازار داخلی به محصولات وارداتی و قاچاق اختصاص یافته است که این موضوع برای صنعتگران نساجی بسیار گران تمام شد.

وی ابراز امیدواری کرد: در سال جدید، دولت سیاست‌های بهتری در زمینه تک نرخی شدن ارز و اصلاح مدیریت منابع ارزی به کار گیرد. تصور می‌شد در سال ۱۴۰۳ حمایت از سرمایه‌گذاری و ورود تکنولوژی بیشتر از واردات منسوجات به کشور باشد ولی متأسفانه در پایان سال شاهد بودیم این اتفاق نیفتاد و ارز بیشتری برای واردات منسوجات و در مقابل ارز کمتری برای واردات ماشین‌آلات و سرمایه‌گذاری برای تولید اختصاص یافت! امیدواریم دولت با تمرکز بر آئین‌نامه‌های اجرایی مربوط به مواد ۲۴ و ۳۰ قانون

بهبود مستمر محیط کسب و کار و مشارکت بیشتر بخش خصوصی و تشکل‌های تخصصی، مسیر بهتری را برای تولید و صنعت کشور ترسیم نماید.

۴ حمله واردات به صنایع نساجی

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران طی گفت‌وگو با خبرگزاری دانشجو ضمن اشاره به واردات انبوه پارچه گفت: انتظار داریم مدیریت منابع به شکل بهینه صورت گیرد تا بتوانیم هم سرمایه‌گذاری‌های خود را افزایش دهیم و هم بتوانیم از تولید داخلی به شکل رقابتی، حمایت به عمل آوریم.

وی افزود: در سال‌های اخیر که با جهش نرخ ارز و چند نرخی بودن ارز مواجه بودیم، متأسفانه در صنایع مختلف اثرات منفی بر جای گذاشت و در قالب رانت‌ها و فسادها بروز یافت کما این که پرونده‌های بسیاری در صنایع کشور پیرامون این قضایا مشاهده می‌کنیم. به اعتقاد مهندس امامی رئوف، توقع صنعتگران نساجی این است که حمایت‌های دولت در زمینه سرمایه‌گذاری‌های تکنولوژی و واردات ماشین‌آلات خطوط تولیدی بیشتر شود و در مقابل مبارزه با قاچاق پوشاک و واردات غیرکارشناسی محصول نهایی نیز افزایش یابد.

وی افزود: متأسفانه ثبت سفارش و تخصیص ارز در ردیف تعرفه‌های مربوط به ماشین‌آلات، به سختی انجام می‌شود یعنی پرونده‌های زیادی وجود دارند که

حتی در مهرماه ۱۴۰۲ از محل ارز حاصل از صادرات خود، ثبت سفارش انجام داده‌اند و در دی‌ماه ۱۴۰۳ تخصیص ارز صورت گرفته است!

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران اذعان داشت: بخشی از پنبه به عنوان ماده اولیه خام پایه نساجی از طریق واردات تأمین می‌شود و واحدهای ریسندگی تقریباً سه ماه در نوبت تخصیص ارز می‌مانند در حالی که ثبت سفارش و تخصیص ارز در مناطق آزاد با سرعت انجام می‌گیرد این سهولت واردات باعث شده ابتدای زنجیره نساجی با مشکلات بسیار روبرو شود. بارها این مشکل را با مسئولان وزارت صمت در میان گذاشتیم و مرتب آمار ردیف تعرفه‌های مختلف را مورد رصد قرار می‌دهیم در مجموع به این جمع‌بندی رسیدیم که وزارت صمت باید محدودیت‌هایی برای واردات پارچه اعمال کند تا منافع کشور به صورت بهینه تأمین شود. در این راستا انجمن صنایع نساجی ایران پیشنهاد کرد بخشی از ارز تخصیص یافته به واردات، صرفه‌جویی شود و از محل آن بر ورود ماشین‌آلات صنعتی سرمایه‌گذاری صورت گیرد. وی با تأکید بر فعالیت در یک عرصه عادلانه افزود: زمانی که پارچه با نرخ نیمه (۴۵ هزار تومان) وارد کشور می‌شد، ارز در بازار آزاد ۶۰ هزار تومان بود یعنی رقمی در حدود یک چهارم نرخ واقعی ارز به عنوان سوبسید به واردکننده پرداخت می‌شد. به عبارت بهتر ۲۵ درصد یارانه به واردکننده جهت واردات پارچه اختصاص پیدا می‌کرد و تولیدکننده داخلی باید با یارانه‌ای که به واردات پارچه تخصیص می‌یابد به رقابت بپردازد! (صرف‌نظر از این که بخشی از پارچه‌های وارداتی، استوک هستند) این رقابت به هیچ عنوان عادلانه نیست و حمایت از تولیدکننده در چنین بازاری بسیار سخت به نظر می‌رسد و وظیفه دولت‌هاست که بستر مناسبی برای امور گمرکی و چارچوب‌های واردات در نظر گیرند.

مهندس امامی رئوف اذعان کرد: درخواست صنعتگران بخش خصوصی از حاکمیت این است که نقش مشورتی و کارشناسی بخش خصوصی در سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های دولت پررنگ‌تر دیده شود چون توسعه کشور نیازمند تقویت بخش خصوصی و تسهیل فعالیت آنان است.

۴ جهش بزرگ صادراتی در فرش ماشینی، موکت و کفپوش

مهندس امامی رئوف در گفت‌وگو با پایگاه خبری دوک اعلام کرد: نساجی در دنیا جزو صنایعی است که زنجیره ارزش نسبتاً طولانی دارد (از مواد اولیه تا محصول نهایی)، اشتغال‌زایی قابل توجهی برخوردار است و سرمایه‌گذاری سرانه برای ایجاد یک شغل در آن به مراتب کمتر از سایر صنایع می‌باشد. به دلیل ماهیت ارزشمند نساجی بسیاری از کشورهای توسعه یافته، مسیر صنعتی شدن خود را با این صنعت آغاز کرده‌اند.

وی ضمن بیان این نکته که صنعت فرش ماشینی در کشور بسیار مظلوم واقع شده، افزود: طبق آمار صادرات ۲ میلیارد دلار فرش ماشینی را هم تجربه کرده‌ایم و با افزایش حجم سرمایه‌گذاری و همچنین از نظر فناوری و تکنولوژی مستقر در ایران، به‌عنوان یکی از کشورهای صاحب سبک در تولید فرش ماشینی محسوب می‌شویم.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران گفت: نکته قابل توجه این است که حجم بالای سرمایه‌گذاری در فرش ماشینی توسط بخش خصوصی انجام شده و تولید بیش از نیاز کشور و با نگاه صادرات به بازارهای جهانی انجام می‌گیرد.

بنابر اذعان وی یکی از قطب‌های تولید فرش ماشینی دنیا، شهر کاشان و آران و بیدگل است.

مهندس امامی یادآور شد: اثرات تحریم‌ها در سال‌های متوالی باعث شده بخشی از بازارهای صادراتی فرش ماشینی را از دست بدهیم، همچنین قوانین و مقررات مزاحم از جمله رفع تعهد ارزی گریبانگیر تمام صادرکنندگان کشور از جمله صنعتگران فرش ماشینی شده است در حالی که این صنعت می‌توانست به مراتب بیشتر از امروز ارزی داشته باشد.

وی میزان ارز حاصل از صادرات فرش ماشینی، موکت و کفپوش ایران را حدود ۳۰۰ میلیون دلار برآورد کرد و گفت: در صورت حمایت دولت از صادرات (در قالب اختصاص مشوق‌های صادراتی، تأمین بخشی از هزینه‌های حضور در نمایشگاه‌های خارج کشور، رفع مشکلات ناشی از رفع تعهد ارزی)، امکان دستیابی به

رقم یک میلیارد دلار دور از ذهن نیست.

مهندس امامی رئوف اظهار امیدواری نمود که دولتمردان صنعت فرش ماشینی، موکت و کفپوش را با نگرش متفاوت‌تری مدنظر قرار دهند و بگذارند صادرات این محصولات افزایش پیدا کند و در بازارهای جهانی جایگاه خود را بیابد. در غیر این صورت به زودی با چالش‌های جدی در حوزه تولید و صادرات این هنر-صنعت خواهیم بود.

به گفته وی، به دلیل تحریم‌ها بازار صادراتی فرش ماشینی و کفپوش از آمریکا و اروپا به سمت کشورهای همسایه چرخش پیدا کرده است و بخش عمده‌ای از محصولات ما به عراق، پاکستان و آسیای میانه صادر می‌شود اما این صنعت می‌تواند جهش بسیار بزرگ صادراتی را تجربه کند.

۴ بالاترین افزایش در نوبت ثبت سفارش

مهندس امامی رئوف در گفت‌وگو با اقتصاد ۱۲۰، از واردات ۸۰۰ میلیون دلاری پارچه به کشور خبر داد و گفت: حدود ۸۰ درصد این واردات از طریق مناطق آزاد صورت گرفته است و در واقع پایگاه اصلی واردات و قاچاق به کشور محسوب می‌شود.

به اعتقاد وی، با افزایش اختلاف میان نرخ ارز دولتی با ارز آزاد، واردات پارچه به همین میزان زیاد شده است و ۶ شرکت ۲۰۰ میلیون دلار از مناطق آزاد گرفتند و پارچه وارد کردند آن هم در شرایطی که به دلیل تحریم‌ها، برای تأمین ارز جهت واردات ماشین‌آلات با مشکل مواجهیم و بسیاری از تولیدکنندگان بیش از یک‌سال است که در نوبت ثبت سفارش بالاترین مانده‌اند!

۴ افزایش متناسب تعرفه‌ها در طول زنجیره

«کاهش تعرفه‌های گمرکی و تبعات آن بر صنعت نساجی کشور» موضوع مصاحبه دبیر انجمن صنایع نساجی ایران با رادیو اقتصاد بود که در این مورد اظهار داشت: در تمام کشورهای دنیا، تعرفه‌ها در راستای حمایت از تولید داخل وضع می‌شود که این که بعد از روی کار آمدن ترامپ در آمریکا افزایش تعرفه‌ها به نفع حمایت از سرمایه‌گذاری در داخل آمریکا و تولیدکنندگان

است. واقعیت این است که اگر واردات پوشاک به صورت رسمی و قانونی و پس از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی وارد کشور می‌شد، حداقل مشخص بود چه کسانی با چه قیمتی به واردات پوشاک مشغول هستند و درصد فعالیت‌هایشان امکان‌پذیر بود.

۴ مصائب صنعت نساجی

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران در گفت‌وگو با خبرگزاری دانشجو عنوان کرد: آماری که از واردات به کشور وجود دارند به دو بخش تقسیم‌بندی می‌شود، نخست آمارهای رسمی که از طریق گمرکات کشور انجام می‌گیرد و طبعاً از شفافیت بیشتری برخوردار است. بخش از آمارها نیز به قاچاق اختصاص دارد که فقط قاچاقچیان از آن مطلع هستند!

وی افزود: بنا به تخمین ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز حدود یک میلیارد و پانصد میلیون دلار قاچاق پوشاک انجام می‌شود در حالی که مشاهدات میدانی و برآوردهای صنعتگران پوشاک حکایت از حدود سه میلیارد دلار دارد. همچنین حجم گسترده‌ای از واردات نیز از طریق بازارچه‌های مرزی، پیلهوری، ته لنجی و مناطق آزاد انجام می‌شود. (مناطق آزادی که ثبت شفاف سامانه جامع را انجام نمی‌دهند)

مهندس امامی رثوف یکی از بزرگ‌ترین معضلات صنایع نساجی را سوای بحث قاچاق، واردات قانونی یا غیرقانونی انواع منسوجات و پوشاک از طریق مناطق آزاد تجاری، بازارچه‌های مرزی، پیلهوری و ته لنجی دانست و افزود: روند واردات باید از مناطق آزاد و استثنائات تجاری کنترل شوند. در سامانه جامع تجارت برای تجار و بازرگانان شفافیت ایجاد شود که این میزان از نخ یا پارچه‌ای که وارد کشور می‌شود؛ نیاز کشور هست یا خیر و همچنین روند کاهشی بگیرد از ۸۳۵ میلیون دلار در سال ۱۴۰۲ به ۵۰۰ میلیون دلار در پایان سال ۱۴۰۳ برسد.

وی افزود: آمارها از ۹۷۰ میلیون دلار واردات پارچه حکایت می‌کنند یعنی از همان ۸۳۵ میلیون دلاری که توافق کردیم باز شاهد افزایش ۱۵-۱۸ درصدی نسبت به سال گذشته مواجهیم. آیا جامعه ما از نظر اقتصادی طی سال‌های اخیر، جامعه ثروتمندتری شده است؟

بودن ارز و جذابیت اختلاف میان نرخ ارز نیما و ارز بازار آزاد دانست و گفت: تا سال ۱۴۰۰ واردات پارچه به کشور حدود ۳۰۰ میلیون دلار بود اما بعد از سال ۱۴۰۰ و تا سال ۱۴۰۳ به دلیل اعطای یارانه به واردات و جذابیت نرخ ارز حجم واردات به حدود یک میلیارد دلار افزایش یافت. البته توجه کنیم که تولیدکنندگان پوشاک بخشی از نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کنند

۴ عملکرد جزیره‌ای سازمان‌ها و بخش‌های مختلف دولت

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران طی گفت‌وگو با برنامه پوشش (برنامه‌ای از رادیو فرهنگ) ابراز داشت: نام‌گذاری سال‌های اخیر با موضوع حمایت از تولید نشان می‌دهد مشکلاتی را در مسیر تقویت بخش خصوصی، تولید، اشتغال و اقتصاد ملی داشته‌ایم که باید با همت ملی به نتیجه برسایم در این راستا باید حاکمیت (شامل سه قوا) و ملت همراهی کنند تا به نتیجه مطلوب دست یابیم.

مهندس امامی رثوف گفت: در حوزه مانع‌زدایی‌ها همچنان قوانین و مقررات مزاحم تولید داریم که شاید هنگام تصویب، نیت این بوده که تسهیل‌کننده فضای کلی کسب و کار و اقتصاد کشور باشد اما در بازه زمانی فعلی، خود آن قوانین مزاحمت‌های بسیاری برای تولیدکنندگان به وجود آورده‌اند.

وی ادامه داد: عملکرد جزیره‌ای سازمان‌ها و بخش‌های مختلف دولت به مشکلات صنعت و تولید دامن می‌زند برای مثال فرش ایرانی که از قدیم الایام به‌عنوان نمادی از فرهنگ ایران زمین شناخته می‌شود، بازارهای فراوانی را از نظر اصالت، نقوش و کیفیت ممتاز به خود اختصاص می‌داد که متأسفانه بخش عمده‌ای از این بازارها را از دست داده‌ایم و شاید بتوان با ایجاد تسهیلاتی در رفع تعهد ارزی، رونق صادرات را به فرش ماشینی و دستباف کشور بازگرداند.

مهندس امامی رثوف تصریح کرد: آنقدر در حوزه قاچاق، واردات پوشاک انجام می‌شود که تولید پوشاک توان رقابت با آن را ندارد و از حجم و پتانسیل پوشاک داخلی ما طی سال‌های اخیر به شدت کاسته شده

آمریکایی صورت گرفت و متعاقب آن جنگ تعرفه‌ها که کشورهای مختلف هم متقابلاً تعرفه‌های متعددی وضع نمودند بنابراین تعرفه‌های گمرکی، نوعی ابزار و تنظیم‌گر برای حمایت از تولید داخل کشورها محسوب می‌شود و توقع بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران در سال مزین به «سرمایه‌گذاری برای تولید» این است که تعرفه‌های گمرکی با هدف حمایت از تولید داخل به صورت هوشمندانه‌تر تثبیت می‌شود.

مهندس امامی رثوف با اعلام این مطلب که تعرفه هر ردیف کالایی باید متناسب با آن کالا، میزان ساخت داخل آن کالا، امکانات و پتانسیل‌های تولید آن کالا دیده شود، اضافه کرد: زنجیره صنعت نساجی از الیاف شروع می‌شود و تا محصول نهایی یعنی پوشاک و .. را در برمی‌گیرد، طبعاً انتظار ما به‌عنوان انجمن صنایع نساجی و سایر تشکلهای همسوا این است که هر چه به انتهای زنجیره تولید نزدیک‌تر شوید افزایش تعرفه‌ها، متناسب و پلکانی باشد تا کالای نهایی کمتر وارد کشور شود و در مقابل مواد اولیه با تعرفه کمتر وارد گردد. برای مثال صنعت فرش ماشینی، مصرف‌کننده الیاف اکرولیک است و نیاز کشور به واردات این نوع الیاف حدود ۱۲۰ هزار تن می‌باشد و در حال حاضر حجم تولید اکرولیک در کشور کمتر از ۸ هزار تن است. پیشنهاد مشخص انجمن این است که تعرفه اکرولیک به‌عنوان ماده اولیه خام پایه، صفر شود تا به این ترتیب محصول نهایی (فرش ماشینی) ارزان‌تر به دست مصرف‌کننده می‌رسد. (در حال حاضر این تعرفه ۴ درصد است).

وی یادآور شد: پیشنهاد انجمن صنایع نساجی این است تعرفه اقلامی که تولید داخل ندارد (مانند ماشین‌آلات نساجی، الیاف ویسکوز یا اکرولیک و حتی الیاف پنبه) صفر اعلام شود و در مقابل تعرفه محصولات نظیر پارچه، پوشاک، کالای خواب که تولید داخل دارند، افزایش پیدا کند. برای مثال تعرفه واردات پارچه سال گذشته ۲۰ درصد بود و امسال به ۱۵ درصد کاهش یافته که پیشنهاد مشخص ما افزایش متناسب تعرفه‌ها در طول زنجیره است.

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران، یکی از بزرگ‌ترین مشکلات کشور در بخش تولید و صنعت را چندنرخ

حاصل از صادرات خود از مهر ۱۴۰۲ تا بهمن ۱۴۰۳ در بروکراسی اداری بلا تکلیف مانده بودند تا بتوانند ثبت سفارش انجام دهند و تخصیص ارز بگیرند؟ آن هم ارز حاصل از صادرات خود!

مهندس امامی رثوف اذعان داشت: فصل فروش پنبه کاملاً مشخص است و ارز مورد نیاز را برای همان فصل لازم داریم تا بتوان از بازارهای جهانی تأمین نماییم چطور امکان دارد پرونده‌های ثبت سفارش پنبه ۴-۵ ماه در نوبت تخصیص ارز می‌مانند در حالی که برای واردات پارچه به صورت هفتگی، تخصیص ارز امکان‌پذیر است؟ آمار گمرکات نشان می‌دهد روند واردات ماشین‌آلات و مواد اولیه مصرفی کاهشی اما انتهای زنجیره یعنی واردات پارچه روند صعودی را طی می‌کند!

وی در ادامه به موضوع تعرفه‌ها پرداخت و گفت: تعرفه به معنای تنظیمی جهت حمایت از تولید داخل می‌باشد و تنها عاملی که واردات را تنظیم و از تولید داخل حمایت می‌کند؛ مکانیسم تعرفه‌هاست. سال ۱۴۰۳ حدود ۹۶۲ میلیون دلار واردات پارچه صورت گرفت؛ ۸۱۵ میلیون دلار از این واردات توسط مناطق آزاد انجام شده است؛ مگر مناطق آزاد با هدف حمایت از تولید و صادرات راه‌اندازی نشده‌اند؟

پس چرا این جذابیت وجود دارد که حجم گسترده‌ای از واردات پارچه از مناطق آزاد انجام شود؟ نگاهی به آمارهای تخصیص ارز بانک مرکزی بیندازید تا متوجه شوید چه کسانی ارز واردات پارچه گرفته‌اند؟ چند درصد تولیدکنندگان پوشاک به طور مستقیم از این ارز بهره‌مند شده‌اند؟ چند درصد از صنف پوشاک، پارچه ارزان‌تر خارجی خریده‌اند؟ صورت مسأله کاملاً مشخص است و در مورد موضوعی صحبت می‌کنیم که همگان در مورد آن اتفاق نظر دارند که این حجم وسیع از واردات اصلاً منطقی نیست. چه باید کرد؟ چه نهاد و مسئولی باید با آن مبارزه کند؟ سازمان بازرسی کل کشور، مجلس شورای اسلامی، دولت، معاون اول رئیس‌جمهور، سازمان توسعه تجارت و... درگیر پرونده واردات پارچه هستند اما چرا به هیچ نتیجه مشخصی نمی‌رسد و هر سال شاهد افزایش ۲۰ درصدی واردات پارچه به کشور هستیم؟

بعد از گذشت چند سال، سامانه بازار مبادله با شعار حل مشکل ارز چند نرخي ایجاد شد ولی عملکرد آن نیز پس از مدتی دقیقاً همان کارکرد سامانه نیما را داشت! طبعاً چنین روندی به تدریج اعتماد بخش خصوصی نسبت به صحت تصمیم‌گیری‌های حاکمیت را تحت تأثیر قرار داد و فکر می‌کنم بخش عمده‌ای از عقل کل، نمی‌تواند تصمیم بهینه‌ای را برای بخش خصوصی (حداقل در حوزه‌های اقتصادی) بگیرد و تجارب سالیان گذشته اعتماد بخش خصوصی را به دولت سلب کرده است به عبارت بهتر، با مجموعه‌ای از مسائل و مشکلات دست و پنجه نرم می‌کنیم که فعالین بخش خصوصی در دوره‌های خود آن را مطرح کرده‌اند ولی به انجام نرسیده و چندین سال بعد، دولت به این نتیجه رسیده که فلان تصمیم اشکال دارد و تصمیم اشتباه دیگری گرفته است!

وی اظهار داشت: در صورت تحقق تعاملات بین‌المللی باید به دنبال این باشیم که زیرساخت‌های تولید دچار مشکل نشوند اما سوال اینجاست طی سال‌های گذشته که در شرایط تحریمی بسیار سختی به سر می‌بردیم و منابع ارزی محدودتری در اختیار داشتیم، از میان تأمین مواد اولیه برای واحدهای تولیدی، تأمین ارز جهت واردات ماشین‌های صنعتی و تأمین ارز برای واردات پارچه کدامیک در اولویت قرار داشتند؟ چرا واحدهای تولیدی برای سرمایه‌گذاری ماشین‌آلات از محل ارز

آیا سفره مردم بزرگ‌تر شده است؟ آیا سهم صنعت نساجی و پوشاک در سبد خانوار افزایش یافته است؟ آیا جمعیت کشور ۱۰-۱۵ درصد رشد داشته است؟ چه اتفاقی افتاده که در سال‌های اخیر شاهد افزایش بیش از سه برابری واردات پارچه به کشور هستیم؟

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران در بخش دیگری از این مصاحبه بیان کرد: سال‌هاست بحث اختلاف نرخ ارز بازار آزاد و ارز دولتی (سامانه نیما یا سامانه مبادلات) وجود دارد. برای مثال گاهی اوقات در سامانه نیما نرخ دلار ۴۵ هزار تومان بود اما در بازار آزاد این نرخ به ۶۰ هزار تومان می‌رسید. بعد از انجام اصلاحاتی توسط مسئولان مرتبط، بازار مبادله شکل گرفت ولی همچنان اختلاف شدید نرخ ارز به قوت خود پابرجاست. این روزها هم طرح دیگری تحت عنوان «تالار دوم» ارائه شده که قرار است مشکلات را حل کند!! سوال اینجاست نتیجه تصمیماتی که برای مملکت، تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران و مصرف‌کنندگان هزینه‌های هنگفتی در پی دارد؛ چیست؟ تاوان این تصمیمات اشتباه یا سوءمدیریت‌ها کجا باید محاسبه شوند؟

وی تأکید کرد: اگر سامانه نیما، کاربردی و مفید بود چرا سالیان متمادی که صنعتگران و فعالان بخش خصوصی نسبت به چند نرخي بودن نرخ ارز معترض بودند؛ هیچ مرجعی آن را اصلاح نمی‌کرد؟